

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Одеський національний медичний університет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

в.о. проректора з навчально-педагогічної роботи ОНМедУ

Професор Світлана КОТЮЖИНСЬКА

_____ 2022 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ІНТЕРНАТУРА «ПСИХІАТРІЯ»

З інтернатури випускників медичних закладів вищої освіти за фаховим напрямком акредитації «Медицина»

Кафедра психіатрії і наркології

Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки фахівців

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Професійна кваліфікація лікар-спеціаліст

Навчальна програма розроблена колективом кафедри на основі примірної програми підготовки в інтернатурі, затвердженої наказом МОЗ України 14 липня 2022 року № 1219.

ВНЕСЕНО: кафедрою психіатрії і наркології Одеського національного медичного університету

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Євген ОПРЯ – д. мед. н., в.о. зав. кафедри психіатрії і наркології

Тетяна ЧЕРНОВА – к.мед.н., доцент, завуч кафедри психіатрії і наркології

Павло ГОРЯЧЕВ – к.мед.н., доцент кафедри психіатрії і наркології

Ольга ДОНЕЦЬ – к.мед.н., доцент, кафедри психіатрії і наркології

Діана ВОЛОЩУК – к.мед.н., доцент кафедри психіатрії і наркології

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Програму обговорено на засіданні кафедри
” 01 ” вересня 2022 р. Протокол № 2

В.о. зав. кафедри психіатрії і наркології
д. мед. н., професор

 Євген ОПРЯ

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної ради
« » 2022р. Протокол №

Голова методичної ради

Програма схвалена на засіданні центральної методичної ради ОНМедУ
« » 2022р. Протокол №

Голова центральної методичної ради _____

Навчальну програму рекомендовано до затвердження на засіданні Вченої
ради ОНМедУ « » 2022р. Протокол №

ЗМІСТ

1. Вступ
 - 1.1. Опис навчальної дисципліни
 - 1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни
 - 1.3. Основні знання та вміння
2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни
3. Зміст програми навчальної дисципліни
4. Компетентності, результати навчання і практичні навички.
5. Структура навчальної дисципліни
6. Теми лекцій
7. Теми семінарських занять
8. Теми практичних занять.
9. Самостійна практична робота.
10. Завдання для самостійної роботи та індивідуальні завдання
11. Методи навчання
12. Засоби контролю знань здобувачів освіти
 - 12.1. Засоби проведення проміжної атестації
 - 12.2. Засоби проведення кінцевої атестації та її форми
13. Політика навчальної дисципліни
14. Методичне та матеріальне забезпечення навчального процесу
15. Перелік питань для підготовки здобувачів освіти до проміжної атестації
16. Перелік питань для підготовки здобувачів освіти до кінцевої атестації
17. Перелік практичних навичок для підготовки здобувачів освіти до кінцевої атестації
18. Перелік навчально-методичної літератури
 - 18.1. Основна
 - 18.2. Додаткова
 - 18.3. Інформаційні ресурси

I. Вступ

I.1. Опис навчальної дисципліни

Начальна дисципліна «Психіатрія» вивчається здобувачами освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина» і забезпечує теоретичне вивчення, удосконалення та практичне застосування знань з теоретичних питань усіх психічних захворювань, їх лікування та профілактики; вдосконалення вмінь щодо опитування та об'єктивного обстеження хворого, інтерпретації даних лабораторних та інструментальних досліджень, формулювання клінічного діагнозу, надання екстреної медичної допомоги.

Навчання в інтернатурі спрямоване на розвиток практичної компетенції лікарів-інтернів до рівня усвідомленого фахового використання здобутих знань, вмінь і навичок, методик в своїй наступній професійній діяльності в процесі лікування хворих. Протягом навчання формуються навички діагностики, диференціальної діагностики та лікування хворих з різними формами психічної патології, вирішення питання тимчасової та стійкої втрати ними працездатності, реабілітації, тощо, з дотриманням всіх юридично-правових та деонтологічно-етичних вимог.

Об'єкти вивчення та діяльності: диференціальна діагностика психічних розладів та їх лікування.

Теоретичний зміст предметної області: знання для визначення психічного стану хворого.

Методи, методики та технології: спостереження, опитування, обробки інформації; елементи планування та реалізації заходів медикаментозного та психотерапевтичного лікування та реабілітації; вербального і невербального спілкування; надання лікарської допомоги.

Лікарі, які закінчили навчання на циклі інтернатури, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Психіатрія».

1. 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни:

- засвоєння лікарями-інтернами питань раннього розпізнавання, основних методів діагностики, лікування та профілактики психічних захворювань та uzалежнень; оволодіння основними навиками психолого-педагогічної корекції та реабілітації пацієнтів з психічними розладами та uzалежненнями.

Завдання дисципліни:

- навчити лікарів-інтернів розпізнавати прояви основних форм психічних розладів та uzалежнень, вивчити механізми психопатологічних розладів у психічно і соматично хворих, основні методи лікування, профілактики та реабілітації; забезпечити засвоєння ними необхідних навичок догляду за психічно хворими, надання невідкладної психіатричної допомоги, проведення первинного психіатричного інтерв'ю та обстеження пацієнтів з психічними розладами, збирання психіатричного та наркологічного анамнезу, розпізнавання та описання психопатологічних порушень, застосування елементів психотерапії та психофармакотерапії в комплексному лікуванні хворих.

1.3. Основні знання та вміння

ЗМІСТ ОBOB'язкових КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Передбачають набуття здатності розуміти, розпізнавати, лікувати і запобігати психічним розладам та захворюванням самостійно й під власну відповідальність. Набуття цих здатностей у психіатрії традиційно пов'язане з навчанням за традиційними методами набуття знань та під супервізією.

Знання:

- основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, які обумовлюють діяльність органів та установ охорони здоров'я;
- загальні питання щодо організації психіатричної допомоги в республіці, місті та ін., організації роботи швидкої психіатричної допомоги;
- порядок психіатричного огляду хворих, питання госпіталізації до психіатричного стаціонару в добровільному, невідкладному чи примусовому порядку;
- основні питання загальної психопатології: - клінічна картина психічних захворювань, їхню етіологію, патогенез, диференційну діагностику та лікування; - симптоматика станів, що потребують невідкладної або примусової госпіталізації, застосування методів інтенсивної терапії; - методи дослідження психічно хворих, передусім клінічнопсихопатологічні, можливості інструментальних та спеціальних параклінічних методів діагностики у психіатрії; - основи фармакології, фармакокінетики та фармакотерапії захворювань, інші методи біологічної терапії, основи психотерапії; - принципи проведення оцінки тимчасової та стійкої непрацездатності та реабілітації пацієнтів; - принципи проведення

судовопсихіатричної та військової експертизи пацієнтів.

Вміння:

- оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання хворого зоцінкою психічного статусу;
- одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості пропреморбідні індивідуальні особливості пацієнта, характер хворобливих проявів з моменту їхнього виникнення та їхні пускові фактори;
- виявити особливості соматичного та неврологічного стану пацієнта; - визначити необхідність у спеціальних методах дослідження (лабораторних та функціональних) та дати їм вірну інтерпретацію;
- встановити попередній діагноз та провести диференційний діагноз;
- за необхідності організувати та провести невідкладну допомогу;
- визначити показання до екстреної медичної допомоги: за наявності показів організувати переведення хворого до відділення інтенсивної терапії;
- організувати нагляд та лікування пацієнтів в амбулаторних умовах, визначити тенденцію до затяжного характеру хворобливого стану і у такому випадку організувати скерування пацієнтів в амбулаторну службу;
- визначити показання для невідкладної госпіталізації (гострі психотичні стани з вираженим маяченням і тенденцією до агресії та ін.);
- визначити показання для планової госпіталізації: а) для проведення необхідних додаткових обстежень; б) для визначення лікування у стаціонарних умовах (за неефективності лікування в амбулаторних умовах); в) за необхідності - проведення різних видів стаціонарної психіатричної експертизи);
- при перебуванні пацієнта у стаціонарі застосувати весь комплекс заходів, необхідних для встановлення діагнозу, організувати відповідне лікування;
- обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та загальних закономірностей перебігу хвороби;
- оцінити прогностичне значення вкладу біологічних та психосоціальних факторів у перебіг та вислід хвороби;
- оцінити вклад біологічних та психотерапевтичних методів лікування, зокрема – у залежності від етапу хвороби;
- забезпечити наступність терапії при наданні пацієнтам стаціонарної та амбулаторної допомоги;

- розробити для пацієнтів індивідуальні програми реабілітації, що проводяться на фоні комплексної медикаментозної терапії;
- організувати та диференційовано залучити пацієнтів до різних форм лікувально-трудової діяльності, виявити ознаки тимчасової та стійкої, часткової чи повної втрати працездатності, визначити професійні обмеження;
- знати принципи проведення первинної соціально-трудової експертизи лікарськоконсультативною комісією (ЛКК) та оформлення документів для подання на МСЕК; бути ознайомленими з сучасними стандартами МКФ.
- передбачити заходи з попередження рецидивів та ускладнень хвороби, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової реабілітації та рекомендації при виписці пацієнту та його близьким; - оформляти необхідну медичну документацію, у тому числі в електронних системах установ та ЕСОЗ.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Згідно з навчальним планом очної підготовки фахівців (лікарів-психіатрів), на вивчення навчальної дисципліни «Психіатрія » виділено 936 годин (31.2 кредитів ECTS). З яких 74 годин складають лекції, 212 годин – практичні заняття, 130 години семінарські заняття та 504 годин – самостійна робота. Окрім того, під час навчання на першому році передбачено вивчення лікарями-інтернами додаткових програм на суміжних кафедрах – 20 годин. Навчальний план першого року навчання звершується підсумковою проміжною атестацією, другого року – іспитом

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Тривалість навчання на кафедрі психіатрії, наркології і медичної психології 6 місяців – 936 годин.

Цикл інтернатури передбачає вивчення матеріалу, представленого 17 тематичними курсами (916 годин) та 20 годин занять із додаткових програм.

4. Компетентності, результати навчання і практичні навички.

Предмет «Психіатрія» спрямований на оволодіння інтернами такими компетентностями:

4.1 Інтегральна компетентність

ІК 01. Здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них.

ІК 02. Здатність працювати у команді, зокрема, у міждисциплінарній.

ІК 03. Комунікативна компетентність: здатність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, диференційований підхід до осіб різних соціальних та вікових груп.

ІК 04. Здатність до організації правового забезпечення, дотримання прав людини та менеджменту професійної діяльності.

4.2 Загальні компетентності.

ЗК 01. Знання чинної нормативно-правової бази, що стосується здоров'я та, зокрема, надання психіатричної допомоги, їхнє застосування у щоденній практиці.

ЗК 02. Здатність до клінічного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.

ЗК 03. Здатність до самооцінки власних досягнень та підвищення їхнього рівня.

ЗК 04. Спроможність усно та письмово користуватися державною мовою у спілкуванні з пацієнтами та заповненні медичної документації.

ЗК 05. Уміння використовувати інформаційнокомунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.

ЗК 06. Здатність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.

ЗК 07. Дотримання етичних та деонтологічних норм у професійній діяльності.

ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань та практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і життя пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства.

ЗК 09. Дотримання відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.

ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта та аналізувати клінічні дані.

ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень, призначених пацієнту.

ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ЗК 13. Здатність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги та за затвердженими в Україні на даний час протоколами.

ЗК 14. Знати покази, протипокази та побічні дії до застосування лікарських засобів, які використовуються у лікарській практиці.

ЗК 15. Володіти загальними знаннями щодо організації психіатричної допомоги.

ЗК 16. Знати порядок проведення психіатричного огляду хворих, госпіталізації до закладу з наданням психіатричної допомоги в добровільному, примусовому порядку та у невідкладних випадках.

ЗК 17. Володіти знаннями із загальної та клінічної психопатології, зокрема, в аспекті існуючих класифікацій розладів психіки та поведінки.

ЗК 18. Знати симптоматику станів, що потребують невідкладної або примусової госпіталізації, застосування методів інтенсивної терапії (у відповідності до рубрик, зазначених у чинних класифікаціях розладів психіки та поведінки).

ЗК 19. Володіти методами клінічного та параклінічного обстеження пацієнтів.

ЗК 20. Вміти застосовувати методи психофармакотерапії з дотриманням чинних протоколів/настанов/стандартів надання допомоги.

ЗК 21. Вміти застосовувати методи психотерапії з дотриманням чинних протоколів/настанов/стандартів надання допомоги.

ЗК 22. Знати принципи та порядок проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності, військово-лікарської експертизи, судовопсихіатричної та військової експертизи пацієнтів.

4.3 Професійні компетентності.

ПК 01. Вміти оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання особи, яка звернулася по допомогу, що дають можливість припустити наявність психічного захворювання.

ПК 02. Вміти одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості від пацієнта, його супроводжуючих та з медичної та іншої документації.

ПК 03. Уміти належно оцінити соматичний та неврологічний стан обстежуваного.

ПК 04. Уміти визначити необхідність та доцільність додаткових обстежень та лабораторних досліджень та дати їм правильну інтерпретацію.

ПК 05. Уміти встановити попередній діагноз, провести диференційну діагностику. Уміти встановити діагноз відповідно до загальновизнаних міжнародних стандартів діагностики та Міжнародної статистичної класифікації хвороб, травм та причин смерті.

ПК 06. За необхідності організувати та провести невідкладну допомогу згідно з вимогами чинних стандартів та протоколів.

ПК 07. Вміння визначити покази та організувати належне переведення пацієнта до відділення інтенсивної терапії або інших відділень багатопрофільної лікарні; організувати належний нагляд та необхідні медичні

заходи в амбулаторних умовах; визначити спосіб госпіталізації (в тому числі примусового характеру) при гострих психотичних станах.

ПК 08. Вміння визначити показання до планової госпіталізації для проведення ретельного обстеження та призначити медикаментозну терапію відповідно до встановленого діагнозу та згідно з чинними стандартами та протоколами.

ПК 09. Вміння своєчасно оцінювати динаміку психопатологічних проявів психічних розладів у пацієнта для своєчасної корекції остаточного діагнозу.

ПК 10. Вміння, у відповідності до динаміки психічного розладу, обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та загальних закономірностей перебігу хвороби.

ПК 11. Уміти співвіднести частку біологічних та психосоціальних методів терапевтичного впливу залежно від етапу хвороби для визначення ефективності.

ПК 12. Уміти забезпечити обґрунтовану підтримуючу терапію при переведенні хворих зі стаціонарної в амбулаторну допомогу шляхом динамічної взаємодії між її ланками.

ПК 13. Вміння інформувати хворих про існуючі форми та способи реабілітації функціональних порушень та соціальних навичок при різних формах психічних розладів.

ПК 14. Ознайомитися з принципами проведення первинної соціально-трудової експертизи лікарськоконсультативною комісією (ЛКК) та з оформленням документів для подання на МСЕК; ознайомитися з сучасними стандартами МКФ.

ПК 15. Вміти передбачити заходи із попередження рецидивів та ускладнень хвороби, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової, соціальної та сімейної реабілітації.

ПК 16. Вміти оформляти необхідну медичну документацію згідно з сучасними вимогами (робота з електронними системами та ЕСОЗ).

ПК 17. Вміти проводити штучне годування через зонд.

ПК 18. Вміти проводити внутрішньовенне (в т.ч. краплинне) вливання лікарських речовин.

ПК 19. Вміти проводити електросудомну терапію (під супервізією).

ПК 20. Вміти проводити штучне дихання. ПК 21. Вміти проводити непрямий масаж серця.

4.4. Програмні результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання в інтернатурі за спеціальністю «психіатрія», формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Результати навчання в інтернатурі:

- Розвиток здатностей демонструвати безперервний ріст власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації;
- інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій;
- виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення;
- формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження;
- розробляти дизайн та план наукового дослідження; виконувати оригінальне наукове дослідження; пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників;
- володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності;
- аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження;
- впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство; презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій; розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері;
- організовувати освітній процес; оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення;
- організовувати роботу колективу (здобувачів, колег, міждисциплінарної команди); - академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів
- здобуття знань, навичок та вмінь щодо етики і методології наукового дослідження; сучасних методів наукового дослідження у медицині, психіатрії та наркології та суміжних спеціальностях відповідно до напрямку наукового проекту;
- поглибленого вивчення спеціальності за напрямком наукового дослідження - психіатрії;
- розвитку мовних компетенцій та комунікаційних навичок, засвоєння технології презентації результатів наукового дослідження та інших компетенцій.

Практичні навички/компетентності

№ п/п	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій
1	Проведення діагностичного огляду хворого з психічним розладом	С	100
2	Складання консультативного висновку лікаря-психіатра	С/Д	100
3	Проведення психодіагностичного дослідження з використанням стандартних психометричних тестів, стандартизованих діагностичних опитувальників та шкал та складання протоколу патопсихологічного дослідження	С/Д	30
4	Оцінка результатів лабораторних клінікобіохімічних досліджень	С	100
5	Аналіз результатів електроенцефалографічного дослідження хворого на епілепсію та складення висновків	С	50
6	Складання схеми припинення епілептичного статусу	С	30
7	Володіння знаннями та практичними навичками щодо лікування хворих в стані кататонічного ступору/збудження	С/Д	3
8	Надання невідкладної допомоги при маніакальному збудженні	С/Д	15
9	Надання невідкладної допомоги при спробах чи загрозі суїциду	С/Д	2
10	Надання невідкладної допомоги при станах психомоторного збудження та (ауто)агресії	С/Д	50
11	Проведення штучного годування хворого через зонд	С/Д	10
12	Надання невідкладної допомоги при кататонічному збудженні	С/Д	15
13	Внутрішньовенне (в т.ч. краплинне) вливання лікарських речовин	С/Д	100

14	Проведення електросудомної терапії (ЕСТ) під супервізією.	В	2
15	Призначення лікування згідно з клінічними протоколами	С	100
16	Оформлення медичної документації, в тому числі – електронної	В/С	100
17	Проведення сеансу аутогенного тренування	С	5
18	Проведення кризового психотерапевтичного втручання	В/С	30
19	Застосування фокусних кризових інтервенцій /психотерапевтичного втручання)	В/С	30
20	Розробка та здійснення схем лікування осіб похилого віку	С/Д	30
21	Розробка та здійснення схем лікування дітей та підлітків	В/С	30
22	Оформлення направлення на госпіталізацію до психіатричного закладу та направлення на ЛКК	С	100
23	Ознайомлення з правилами та оформлення належної документації при скеруванні на МСЕК	С	30
24	Проведення первинного і повторного амбулаторного оглядів та призначення амбулаторного лікування	С	100
25	Ознайомлення з принципами та правилами оформлення документів для невідкладної госпіталізації	В/С	50
26	Визначення ознак алкогольного, наркотичного сп'яніння	С/Д	100
27	Надання невідкладної допомоги при деліріозних станах внаслідок інтоксикації чи залежності від психоактивних речовин (алкоголь, наркотичні чи токсичні речовини, психотропні препарати)	С/Д	50
28	Проведення процедури штучного дихання	С	10
29	Проведення процедури непрямого масажу серця	С	10
30	Перша допомога при гострій інтоксикації внаслідок передозування психоактивних речовин	С/Д	50

31	Представлення пацієнта на військово-лікарську та судовопсихіатричну експертизу (амбулаторну та стаціонарну)	В	10
32	Призначення замісної підтримувальної терапії особам з опіюдною залежністю	С	10
33	Ознайомлення з принципами паліативної допомоги у психіатрії	С	10
34	Ведення пацієнтів в рамках роботи мобільної психіатричної бригади	С	10

Примітка: Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»: А: Має знання, описує ... В: Виконує, керує, демонструє під наглядом. С: Виконує, керує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

5. Структура навчальної дисципліни

Тривалість навчання здобувачів вищої освіти 3 раівня (першого року навчання) – 6 місяців – 518 годин (498 год- основні курси, 20 год – додаткові програми і 264 годин – самостійна робота)

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 року

	Назва теми	Кількість годин					
		Усього	У тому числі				
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судовопсихіатричної експертизи психічно хворих. Види судовопсихіатричної експертизи.	10	2	2	2		4
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняті	8		2	2		4

	про симуляцію, агравацію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу".						
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	8		2	2		4
4.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	8	2		2		4
5.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизмальні стани (різновиди випадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	10	2	2	2		4
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	10	2	2	2		4
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	8	2		2		4
8.	Міжнародна класифікація	10	2	2	2		4

	хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).						
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	8		2	2		4
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	8		2	2		4
11.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносоматичне і неврологічне дослідження хворого	12	2	2	2		6
12.	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	8		2	2		4
13.	Рентгенологічні методи обстеження.Електроенцефалографія,реоенцефалографія,ехоенцефалографія.	8		2	2		4
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосексуального розвитку особистості З. Фройда.	12	2		2		6
15.	Механізми психологічної адаптації.Типи та рівні особистісної організації.	10	2	2	2		4

16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	10	2	2	2		4
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	10	2	2	2		4
18.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	10	2	2	2		4
19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	10		2	2		6
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	8		2	2		4
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	10	2	2	2		4
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	8		2	2		4
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	10		2	2		6
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11..	10	2	2	2		4

25.	Клінічні прояви шизофренії.	6			2		4
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	6			2		4
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	6			2		4
28.	Вікові особливості шизофренії.. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	10		2	2		6
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	10		2	2		6
30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	10	2	2	2		4
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	8		2	2		4
32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	8		2	2		4
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	8		2	2		4
34.	Проблеми суїцидології .Терапія	8			2		6

	афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.						
35.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	12	2	2	2		6
36.	Перебіг епілепсії .Особливості епілепсії залежно від віку	8		2	2		4
37.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	8		2	2		4
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	10	2	2	2		4
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	6			2		4
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	6			2		4
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	6			2		4
42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	10		2	2		6
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в	10	2	2	2		4

	МКХ-10.						
44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, 4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика	6			2		4
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена перинатальними шкідливостями	8			2		6
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	10	2	2	2		4
47.	.Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму	6			2		4
48.	Алкогольні (металкогольні) психози.	6			2		4
49.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. .Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів. Особливості примусо-	8			2		6

	вого лікування						
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	10	2	2	2		4
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	6			2		4
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	10		2	2		6
53.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	10	2	2	2		4
54.	Класифікація психофармакологічних засобів. Терапія ОКР. Особливості лікування психічних розладів у підлітковому віці. Антипсихотики. Класифікація .Загальна характеристика психотропної дії. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп	8			2		6
55.	Антидепресанти. Загальна характеристика психотропної дії. Класифікація. Транквілізатори. Характеристика психотропної дії. Класифікація, Клінічні показання до застосування. Ноотропні засоби. Визначення і загальні особливості. Механізми психотропної дії. Клінічне	8			2		6

	застосування						
56.	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ. Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	8		2	2		6
57.	Психотерапія. Психотерапевтичні і методи Показання до застосування в психіатрії Трудотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. Нетрадиційні методи лікування психічних захворювань (краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація тощо). Латеральна терапія. Лазеротерапія	8			2		6
58.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря .Лазеротерапія	6			2		4
	Всього	498	42	76	116	0	264

Додаткові програми

Назва дисципліни	К-ть год
Медичне право	4
Медицина катастроф	8
Менеджмент в охороні здоров'я	8
Всього	20

6. Теми лекцій

Тематичний план лекцій з психіатрії та наркології для лікарів-інтернів 1-го року навчання

№ п/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. Види судово-психіатричної експертизи.	2
2.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	2
3.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксиз-	2

	мальні стани (різновиди випадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	
4.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	2
5.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	2
6.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	2
7.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносо-матичне і неврологічне дослідження хворого	2
8.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоці-ального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосек-суального розвитку особистості З. Фройда.	2
9.	Механізми психологічної адаптації.Типи та рівні особистісної організації.	2
10.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	2
11.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	2
12.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	2
13.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	2

14.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11..	2
15.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	2
16.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	2
17.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	2
18.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	2
19.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	2
20.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	2
21.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	2

Усього: 42 години

7. Теми семінарських занять

Тематичний план семінарських занять для лікарів-інтернів (1 рік навчання)

№ /п/ п	Назва теми	семінари
---------------	------------	----------

1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. .Види судово-психіатричної експертизи.	2
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняті про симуляцію, агравацію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу".	2
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофі-лактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	2
4.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксиз-мальні стани (різновиди припадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	2
5.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	2
6.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	2
7.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	2
8.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	2
9.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні	2

	психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносо-матичне і неврологічне дослідження хворого	
10	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	2
11	Рентгенологічні методи обстеження.Електроенцефалографія,реоенцефалографія,ехоенцефалографія.	2
12	Механізми психологічної адаптації.Типи та рівні особистісної організації.	2
13	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	2
14	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	2
15	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	2
16	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравма-тичний стресовий розлад, порушення адаптації	2
17	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	2
18	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	2
19	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	2
20	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах.Психічні розлади при пухлинах головного мозку.Психічні розлади	2

	при енцефалітах.Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	
21	Сучасний стан вчення про шизофренію.Шизофренія у МКХ-11..	2
22	Вікові особливості шизофренії.. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку.Про-блема дефекту при шизофренії	2
23	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
24	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	2
25	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	2
26	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	2
27	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	2
28	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	2
29	Перебіг епілепсії .Особливості епілепсії залежно від віку	2
30	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
31	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	2
32	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах	2

	головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	
33	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	2
34	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	2
35	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку пристрастності до психоактивних речовин.	2
36	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	2
37	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	2
38	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ.Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	2
	Всього	76

8. Теми практичних занять

Тематичний план практичних занять для лікарів-інтернів (1 рік навчання)

	Назва теми	Практичні заняття

1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. Види судово-психіатричної експертизи.	2
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи цього характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняття про симуляцію, агравацію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові основи надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу".	2
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	2
4.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	2
5.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизмальні стани (різновиди припадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	2
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	2
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	2
8.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	2
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	2
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	2
11.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносоматичне і неврологічне дослідження хворого	2

12.	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	2
13.	Рентгенологічні методи обстеження. Електроенцефалографія, реоенцефалографія, ехоенцефалографія.	2
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З. Фрейда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона. Стадії психосексуального розвитку особистості З. Фрейда.	2
15.	Механізми психологічної адаптації. Типи та рівні особистісної організації.	2
16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	2
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	2
18.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	2
19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	2
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	2
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	2
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	2
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	2
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11.	2
25.	Клінічні прояви шизофренії.	2
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	2
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	2

28.	Вікові особливості шизофренії.. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	2
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	2
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	2
32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	2
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	2
34.	Проблеми суїцидології .Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.	2
35.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	2
36.	Перебіг епілепсії .Особливості епілепсії залежно від віку	2
37.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	2
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	2
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	2
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	2
42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку.	2

	Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	2
44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурия, 4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика	2
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	2
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	2
47.	.Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму	2
48.	Алкогольні (металкогольні) психози.	2
49.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. .Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів. Особливості примусового лікування	2
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	2
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	2
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	2
53.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	2
54.	Класифікація психофармакологічних засобів. Терапія ОКР. Особливості лікування психічних розладів у підлітковому	2

	віці Антипсихотики. Класифікація. Загальна характеристика психотропної дії. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп	
55.	Антидепресанти. Загальна характеристика психотропної дії. Класифікація. Транквілізатори. Характеристика психотропної дії. Класифікація, Клінічні показання до застосування. Ноотропні засоби. Визначення і загальні особливості. Механізми психотропної дії. Клінічне застосування	2
56.	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ. Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	2
57.	Психотерапія. Психотерапевтичні методи Показання до застосування в психіатрії Трудотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. Нетрадиційні методи лікування психічних захворювань (краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація тощо). Латеральна терапія. Лазеротерапія	2
58.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря .Лазеротерапія	2
	Всього	116

9. Самостійна практична робота

Тематичний план самостійної роботи для лікарів-інтернів

	Назва теми	СРС
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. Види судово-психіатричної експертизи.	4
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняття про симуляцію, агравацію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України	4

	"Про психіатричну допомогу".	
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофі-лактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	4
4.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	4
5.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизмальні стани (різновиди випадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	4
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	4
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	4
8.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	4
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	4
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	4
11.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносо-матичне і неврологічне дослідження хворого	6
12.	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	4
13.	Рентгенологічні методи	4

	обстеження.Електроенцефалографія,реоенцефалографія,ехоенцефалографія.	
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоці-ального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосек-суального розвитку особистості З. Фройда.	6
15.	Механізми психологічної адаптації.Типи та рівні особистісної організації.	4
16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	4
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	4
18.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	4
19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравма-тичний стресовий розлад, порушення адаптації	6
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	4
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	4
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	4
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах.Психічні розлади при пухлинах головного мозку.Психічні розлади при енцефалітах.Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	6
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію.Шизофренія у МКХ-11..	4
25.	Клінічні прояви шизофренії.	4
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	4
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних	4

	розладів	
28.	Вікові особливості шизофренії.. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку.Проблема дефекту при шизофренії	6
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	6
30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	4
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	4
32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	4
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	4
34.	Проблеми суїцидології .Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.	6
35.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	6
36.	Перебіг епілепсії .Особливості епілепсії залежно від віку	4
37.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	4
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	4
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	4
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	4

42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	6
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	4
44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, 4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика	4
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	6
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	4
47.	.Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму	4
48.	Алкогольні (металкогольні) психози.	4
49.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. .Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.Особливості примусового лікування	6
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	4
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	4
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів	6

	токсикоманій	
53.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	4
54.	Класифікація психофармаколо-гічних засобів. Терапія ОКР. Особливості лікування психічних розладів у підлітковому віці. Антипсихотики. Класифікація. Загальна характеристика психотропної дії. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп	6
55.	Антидепресанти. Загальна характеристика психотропної дії. Класифікація. Транквілізатори. Характеристика психотропної дії. Класифікація, Клінічні показання до застосування. Ноотропні засоби. Визначення і загальні особливості. Механізми психотропної дії. Клінічне застосування	6
56.	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ. Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	6
57.	Психотерапія. Психотерапевтичні методи Показання до застосування в психіатрії Трудотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. Нетрадиційні методи лікування психічних захворювань (краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація тощо). Латеральна терапія. Лазеротерапія	6
58.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря .Лазеротерапія	4
	Всього	264

10. Завдання для самостійної роботи та індивідуальні завдання – на протязі навчання в інтернатурі підготувати та доповісти на семінарських заняттях 4 реферати на теми, що додаються.

ТЕМИ ДЛЯ РЕФЕРАТІВ:

1. Співвідношення клінічного і біологічного методів дослідження в психіатрії.
2. Діагностичні підходи в психіатрії та висвітлення розладів психіки і поведінки в МКХ-10 та МКХ-11.

3. Структуроване інтерв'ю та його значення в психіатричній діагностиці згідно DSM-V.
4. Експериментально-психологічне дослідження і його значення для психіатричної діагностики.
5. Історія розвитку та сучасний стан екологічної психіатрії.
6. Особливості психічних розладів при гострих та хронічних отруєннях лікарськими засобами..
7. Особливості психічних розладів при отруєннях рослинними отрутами.
8. Пострадіаційні психічні порушення.
9. Особливості психічних порушень, пов'язаних з психосоціальними, соціокультуральними та інформаційними впливами.
10. Принципи профілактики психічних розладів внаслідок несприятливих екологічних впливів, поняття екологічної психотерапії.
11. Ендоформні психічні розлади в періоді віддалених наслідків черепно-мозкової травми.
12. Особливості психічних розладів при СНІДі
13. Патоморфоз клінічних проявів психічних порушень сифілітичного генезу.
14. Особливості психічних розладів при серцево-судинній патології.
15. Особливості психічних розладів при патології органів дихання..
16. Особливості психічних розладів при онкологічній патології.
17. Психічні розлади в акушерсько-гінекологічній практиці.
18. Психічні розлади в загальнохірургічній практиці і трансплантології.
19. Розвиток психоендокринології і сучасний стан проблеми.
20. Механізми розвитку і структура психічних розладів при ендокринопатіях.
21. Психічні розлади при захворюваннях щитовидної залози.
22. Психічні розлади при гіпофізарно-наднирниковій патології.
23. Проблема «стероїдної залежності» і стероїдних психозів.
24. Проблема алкоголізації в історичному контексті.

25. Етіопатогенетичні аспекти узалежнень речовинами.
26. Алкоголізм у дітей і підлітків.
27. Судово-психіатрична експертиза при алкогольному сп'янінні та алкоголізмі.
28. Проблема наркоманії та токсикоманії в ХХІ столітті..
29. Проблема «легких» наркотиків.
30. Особливості канабіоїдної наркоманії.
31. Віддалені наслідки вживання наркотиків.
32. Зловживання дизлептиками.
33. Замісна терапія при опіоїдній наркоманії: за і проти.
34. Нефармакологічні методи лікування наркоманії.
35. Роль стресу у виникненні неспсихотичних психічних розладів.
36. Сучасна систематика неспсихотичних психічних розладів, пов'язаних із стресом.
37. Соматизовані та соматоформні розлади.
38. Історія вивчення післятравматичних стресових розладів.
39. Сучасна систематика розладів психіки і поведінки, пов'язаних із стресом.
40. Особливості проявів хронічного ПТСР.
41. Сучасні погляди на травму дитинства як передумову для розвитку психічної патології дорослого віку.
42. Дисоціативний розлад ідентичності (розлад множинної особистості).
43. Проблема нервової анорексії.
44. Види психотерапії та їх застосування в психіатричній практиці.
45. Синтетичні методи «нової хвилі»: гештальт-терапія, НЛП
46. Патоморфоз основних клінічних форм шизофренії.
47. Фебрильна кататонія (гіпертоксична шизофренія).
48. Рання діагностика та диференційна діагностика дитячої шизофренії.

49. Віковий патоморфоз шизофренії: особливості проявів в пізньому віці.
50. Шокові методи лікування шизофренії.
51. Сучасна фармакотерапія шизофренія.
52. Шизотиповий розлад, особливості проявів і діагностичне значення..
53. Шизоафективний розлад: сполучна ланка між шизофренічними і афективними психозіми.
54. Історія розвитку вчення про афективні розлади.
55. Приховані і атипові депресії, діагностичне значення.
56. Антидепресанти: порівняльна характеристика сучасних препаратів..
57. Немедикаментозні методи лікування депресій.
58. Когнітивно-біхевіоральна терапія депресій.
59. Проблеми суїцидології, місце афективних розладів серед причин суїцидальної активності.
60. Історичний аспект вчення про епілепсію.
61. Сучасні погляди на етіологію і патогенез епілепсії.
62. Особливості епілепсії в дитячому віці.
63. Лімбічна (вискова) епілепсія.
64. Інструментальні методи діагностики епілепсії
65. Сучасні підходи до лікування епілепсії.
66. Етіопатогенетичний аспект психічної патології інволюційного віку.
67. Проблема функціональних інволюційних психозів і їх місце в МКХ-10.
68. Афективні розлади в інволюційному віці.
69. Сучасні погляди на етіопатогенез і лікування хвороби Альцгеймера.
70. Розлади психіки і поведінки, пов'язані із клімаксом: етіопатогенез, клініка, лікування і профілактика.
71. Лікувально-реабілітаційні підходи до раннього дитячого аутизму.
72. Гіперактивність з дефіцитом уваги: ддіагностично-лікувальні підходи.

73. Психологічна корекція і психотерапія в дитячій психіатричній практиці.

74. Дисморфоманія і нервова анорексія в підлітковому віці.

75. Проблеми дитячої і підліткової суїцидології.

11. Методи навчання

Методи навчання циклу інтернатури «Психіатрія», які застосовуються викладачами кафедри психіатрії, наркології та медичної психології на заняттях, включають: словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні методи навчання:

- **Пояснення** це словесне тлумачення понять, термінів, симптомів, принципів роботи приладів, тощо. Використовують переважно під час викладання нового матеріалу, а також у процесі закріплення, особливо тоді, коли викладач відчуває, що слухачі чогось не зрозуміли. Пояснення часто супроводжується різними засобами унаочнення (відеоматеріали, презентації), спостереженням.

- **Інструктаж** застосовують на практичних заняттях, а також під час підготовки до семінарських занять. За змістом розрізняють вступний, поточний і підсумковий інструктажі. Під час *вступного інструктажу* ознайомлюють інтернів із змістом майбутньої роботи і засобами її виконання, пояснюють правила і послідовність виконання роботи загалом і окремих її частин, прийоми виконання роботи, вказують на можливі помилки. *Поточний інструктаж* здійснюють переважно індивідуально у процесі виконання інтернами завдань. Зміст його залежить від швидкості виконання завдань, допущених помилок. *Підсумковий інструктаж* проводиться у формі бесіди за результатами виконаної роботи і передбачає аналіз цих результатів та їх оцінювання.

- **Розповідь** - це монологічна форма викладання. Застосовують її за необхідності викласти навчальний матеріал системно, послідовно. Елементами розповіді є точний опис, оповідь, логічне обґрунтування фактів. Кожен тип розповіді має забезпечувати виховний ефект навчання, ґрунтуватися на достовірних наукових фактах, акцентувати на основній думці, бути доступним і емоційним, містити висновки і зауваження.

- **Бесіда** - це метод навчання, за якого викладач за допомогою запитань спонукає слухачів курсу до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

- **Навчальна дискусія** є публічним обговоренням важливого питання і передбачає обмін думками між викладачами і слухачами (інтернами). Вона розвиває самостійне мислення, вміння відстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, додаткові дані. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери.

Наочні методи навчання:

- **Ілюстрація** полягає в застосуванні посібників, плакатів, презентацій, схем, рисунків, картин, фотографій, моделей тощо. Ілюстрації до навчального матеріалу полегшують його сприйняття, сприяють формуванню конкретних уявлень, точних понять.

- **Самостійне спостереження** - це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання. Методика організації будь-якого спостереження передбачає кілька його етапів: інструктаж щодо мети, завдань і методики спостереження; фіксація, відбір, аналіз і узагальнення його результатів. Виконану роботу слід обов'язково оцінювати.

Практичні методи навчання:

- **Вправи** є багаторазовим повторенням певних дій або видів діяльності з метою їх засвоєння, яке спирається на розуміння і супроводжується свідомим контролем і корегуванням. У навчальному процесі використовують такі види вправ: *підготовчі* (готують до сприймання нових знань і способів їх застосування на практиці); *вступні* (сприяють засвоєнню нового матеріалу на основі розрізнення споріднених понять і дій); *пробні* (перші завдання на застосування щойно засвоєних знань); *тренувальні* (сприяють формуванню навичок у стандартних умовах: за зразком, інструкцією, завданням); *творчі* (за змістом і методикою виконання наближаються до реальних життєвих ситуацій); *контрольні* (переважно навчальні: письмові, графічні, практичні вправи).

- **Практична робота** спрямована на формування вмінь і навичок, необхідних для роботи в клініці і самоосвіти. Виконання таких робіт допомагає конкретизації знань, розвиває вміння спостерігати і пояснювати сутність явищ.

Окрім того, значної уваги заслуговують:

Тренінг — це форма проблемного навчання, що орієнтована на відпрацювання й закріплення ефективних моделей поведінки, максимально активну участь слухачів (учасників), взаємообмін досвідом та використання ефективної групової взаємодії.

Метод кейсів (англ. Casemethod, кейс-метод, метод конкретних ситуацій, метод ситуаційного аналізу) – це техніка навчання, що використовує опис реальних клінічних ситуацій. Інтерни повинні досліджувати ситуацію, вміти швидко розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення і вибрати найкраще з них.

Хмарні технології. При цьому реалізуються певні задачі: отримання оперативної інформації, миттєва комунікація із колегами (відбувається оптимізація часу навчального процесу), поширення власного досвіду, підвищення кваліфікації, ознайомлення із передовим досвідом викладачів.

Робота з книгою. Перевагою цього методу є можливість опрацьовувати навчальний матеріал необхідну кількість раз в доступному для кожного слухача нього темпі і в слушний час, навчальні підручники та посібники з авторством кафедральних працівників, наукові монографії успішно виконують навчальну, розвивальну, виховну та мотиваційну функції, при використуванні спеціально розроблених, так званих програмованих підручників, ефективно розв'язуються питання контролю, корекції, діагностики знань, умінь та навичок;

Сугестивний метод. Його застосування сприяє усуненню психотравмуючих факторів (скутості, страху, побоювання можливих помилок, замкнутості, некомунікабельності, труднощів у публічному виступі) шляхом процесу спілкування та обговорення клінічних випадків.

Комунікативний метод зорієнтований на організацію адекватного процесу реального спілкування в умовах клініки.

Метод програмованого навчання використовується для створення моделей віртуальних пацієнтів.

Навчання на кафедрі є індивідуально спрямованим. Загальний його стиль це – проблемно-орієнтоване навчання, навчання через клінічну практику. Лекції поєднуються з практичними, семінарськими заняттями, консультаціями. Підсумовуються отримані знання на контрольних заняттях. Навчання відбувається в малих групах (до 10 осіб), з дискусіями та підготовкою презентацій, відпрацюванням практичних навичок біля ліжка хворого.

Відповідне науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу передбачає:

- наявність навчальної програми,
- наявність робочої програми та силабусу з навчальної дисципліни,
- наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з навчальної дисципліни,
- забезпеченість інтернів навчальними матеріалами з навчальної дисципліни,
- забезпеченість бібліотеки фаховими періодичними виданнями, в тому

числі в електронному вигляді,

- наявність офіційного веб-сайту закладу освіти (www.ifnmu.edu.ua), на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання, правила прийому, контактна інформація).

12. Засоби контролю знань здобувачів освіти

12.1. Засоби проведення поточного контролю рівня знань та проміжної атестації.

Для самоконтролю знань інтернів пропонується дома підготувати усні відповіді на контрольні запитання по темі (5-10 запитань), на занятті дати відповіді на 5 тестових завдань (в базі на кожний семінар по 20 тестів з п'ятьма варіантами відповідей), дати відповідь на 1 усне запитання, розв'язати 1 ситуаційну задачу (в базі 10 задач на семінар з п'ятьма запитаннями).

На семінарі, семінарі-дискусії контроль і оцінка знань здійснюється наступним чином:

вхідний рівень

- а) тестовий контроль,
- б) усне опитування за матеріалами фундаментальних джерел, підручників, лекцій згідно з контрольними питаннями теми;

кінцевий рівень:

а) контроль рівня засвоєння знань та практичних навичок, здобутих на практичному занятті, біля ліжка хворого, у перев'язочній, операційній, гіпсувальній і т.п.;

б) розв'язання ситуаційної задачі.

Оцінювання:

Вірна відповідь на 3-5 запитань тесту – 1 бал, на 1-2 запитання – 0 балів;

Вірна, повна відповідь на 1 запитання по темі 2 бали, не повна відповідь, з несуттєвими помилками – 1 бал;

Вірна, повна відповідь на 3–5 запитань ситуаційної задачі – 1 бал;

Вірно реально чи імітовано виконаний практичний навичок 1 бал.

Максимальна позитивна оцінка на семінарі 5 балів, мінімальна 3 бали.

Окрім того 2-3 інтернам із групи почергово пропонується до кожного семінару, підготувати на вибір, 1 мультимедійну презентації на вказані розділи теми. Якісно підготовлена презентація із 15-20 змістовних слайдів, які повністю

розкривають визначений розділ теми і якісно зроблена на семінарі доповідь по презентації за 10-12 хв оцінюється від 4 до 1 балу, залежно якості презентації.

При підготовці до проміжної атестації всі інтерни виконують по обов'язковій мультимедійній презентації за вибраними 2 темами семінарських занять, відповідно тематичним планам 1 і 2 років навчання, з наступним їх захистом та оцінкою на занятті, як необхідною умову допуску до іспиту.

На першому році навчання інтерни здають ліцензійний іспит МОЗ Крок-3, при позитивному його результаті ($\geq 70,5\%$ вірних відповідей) допускаються до заключного іспиту і атестації на рівень «спеціаліст». При негативному результаті є можливість перездачі восени та весною на 2 році навчання. Для підготовки та допуску до іспиту Крок-3 інтерни здають 3 ректорські контролі по 100 запитань.

Суміжні дисципліни інтерни вивчають на відповідних кафедрах і результати навчання оцінюються заліком перед завершенням відповідного циклу.

12.2. Засоби проведення кінцевої атестації та її форми

Професійні навички лікаря-інтерна оцінюються на всіх етапах підготовки: на початку інтернатури (базовий контроль), при здачі перехідних піврічних заліків, під час заключної атестації. Всі види контролю за ходом підготовки інтерна відображуються в щоденниках роботи, тематичних рефератах, академічних журналах та в залікових книжках.

Лікарі-інтерни, які закінчують навчання, підлягають атестації на визначення знань, вмінь та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста у встановленому Міністерством охорони здоров'я України порядку.

Заключна атестація проходить в три етапи:

I етап – комп'ютерний контроль знань за спеціальною програмою.

II етап – задача практичних навичок

III етап – усний іспит професійної підготовки.

На заключній атестації лікарів-інтернів використовується офіційна версія комп'ютерної програми Elex з психіатрії, розробленої в КМАПО, в якій по категорії «спеціаліст», закладено 629 тестових завдань. Кожний інтерн вирішує по 150 запитань тестового контролю з 5 варіантами відповідей на кожне, протягом 100 хв. При «позитивному» результаті, інтерн допускається до іспиту. Програма ставить оцінку «позитив.» при правильних відповідях на 75% тестів і більше, при показникові менше 75% оцінка «негатив.» – “2”. Додатково для більш точної градації позитивних оцінок, рішенням кафедральної наради,

передбачено наступна градація оцінювання за комп'ютерний контроль: 75–82% – оцінка “3”; 83–91% – “4”; 92–100% – “5”.

б) Перед завершенням очного циклу інтерни 1 року навчання (в кінці грудня) здають проміжний іспит, а 2 року (в кінці червня) – заключний іспит, атестаційній комісії в складі 4-5 осіб, затверджених для заключної атестації наказом МОЗ України та ректора Івано-Франківського національного медичного університету.

З метою оцінки знань, вмінь та володіння практичними навичками проводиться ОСКІ, який складається із 6 станцій. На кожній станції інтерни вирішують конкретні завдання, які стосуються збору анамнестичних даних, оцінюють психічний стан пацієнтів, аналізують додаткові обстеження та призначають лікування.

Теоретична підготовка інтерна оцінюється під час усного іспиту професійної підготовки, який проходить у вигляді індивідуальної практично орієнтованої співбесіди на засіданні атестаційної комісії по 4 запитаннях з психіатрії та наркології. База на проміжний іспит складається із 120 запитань, на заключний – 145 запитань.

Кожна відповідь на запитання оцінюється індивідуально членами комісії за 5 бальною системою, після обговорення затверджується узгоджена загальна оцінка з відповідним записом у заліковій книжці.

13. Політика навчальної дисципліни

Викладання в інтернатурі за спеціальністю «Психіатрія» здійснюється відповідно до «Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівня акредитації медичних факультетів університетів» згідно наказу МОЗ України N 291 від 19.09.96 зі змінами згідно з наказу МОЗ N 47 (z0138-01) від 07.02.2001.

Політика навчальної дисципліни націлена на розвиток практичних компетенцій майбутнього спеціаліста-психіатра, надає практичну базу у галузі охорони здоров'я, що у свою чергу сприяє ефективній підготовці лікарів-інтернів до роботи з хворими з різноманітними формами психічної патології.

Навчання на очному циклі включає лекції, семінарські та практичні заняття, які здійснюються майбутнім спеціалістом самостійно, під керівництвом працівників кафедри, завідувачів відділення, чергових лікарів, лікарів-ординаторів. На заочному циклі лікар-інтерн працює самостійно, під керівництвом керівника бази та керівника інтерна, чергових лікарів, лікарів-ординаторів. На семінарських та практичних заняттях викладач організовує детальний розгляд інтернами окремих теоретичних питань і формує вміння та навички їх практичного застосування при роботі з хворими. Для проведення

семінарських та практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для лікарів-інтернів. Самостійна робота інтерна – основний спосіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов’язкових навчальних занять. Для її успішного виконання на заочному циклі колективом кафедри написані методичні рекомендації:

Винник М.І.: Навчально –методичні рекомендації для керівників лікарів-інтернів на базах стажування зі спеціальності “Психіатрія”. м.Івано-Франківськ; 2015 - 42 с.

14. Методичне та матеріальне забезпечення навчального процесу

Методичні матеріали для викладачів (розробки)

....

Лекції або презентації лекцій

....

Методичні матеріали для здобувачав освіти (вказівки)

Матеріальне забезпечення навчального процесу

При проведенні практичних і семінарських занять використовуються таблиці, стенди, набори ситуаційних завдань, навчальні відеоролики, апаратура для проведення ЕЕГ та РЕО-ЕГ.

Інтерактивне навчання та тестування здійснюється з використанням компютерної сітки. Компютерна програма ліцензована МОЗ України.

Лекційний матеріал подається через компютер з використанням мультимедійного устаткування.

15. Перелік питань для підготовки здобувачів освіти до проміжної атестації.

А. ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ.

1. Організація психіатричної допомоги в Україні на сучасному етапі.
2. Структура психіатричного стаціонару і особливості функціонування стаціонарного психіатричного відділення.
3. Структура наркологічної служби та особливості її роботи.
4. Особливості обстеження психічно хворого. Первинне інтерв'ю.
5. Лабораторні та інструментальні методи дослідження в психіатрії.
6. Експериментально-психологічне обстеження психічно хворого.

7. Правила госпіталізації психічно хворих. Показання до невідкладної госпіталізації.

Б. ЗАГАЛЬНА ПСИХОПАТОЛОГІЯ

1. Історичні етапи розвитку та сучасний стан психіатрії. Синдромологічний і нозологічний підходи в психіатричній діагностиці.
2. Загальна характеристика розладів відчуття. Поняття про сенестопатії.
3. Загальна характеристика розладів сприйняття. Ілюзії сприйняття.
4. Галюцинації. Загальна характеристика, класифікація.
5. Істинні галюцинації та псевдогалюцинації. Порівняльна характеристика, діагностичне значення.
6. Психосенсорні порушення. Синдром дереалізації-деперсоналізації.
7. Синдром галюцинозу. Види, діагностичне значення.
8. Класифікація розладів мислення. Порушення асоціацій і суджень.
9. Порушення мислення за темпом і зв'язністю, види, діагностичне значення.
10. Порівняльна характеристика настирливих, надцінних і маячних ідей.
11. Настирливі (нав'язливі) ідеї. Види, характеристика.
12. Загальна характеристика маячення, класифікація маячення за змістом.
13. Етапи формування маячення. Поняття про первинне і вторинне маячення.
14. Паранояльний синдром. Клінічні прояви, діагностичне значення.
15. Параноїдний синдром. Види, клінічні прояви, діагностичне значення.
16. Поняття психічних автоматизмів. Синдром Кандінського-Клерамбо.
17. Парафренний синдром. Клінічні прояви, діагностичне значення.
18. Поняття про маячноподібні фантазії та індуковане маячення.
19. Порівняльна характеристика маячних синдромів.
20. Загальна характеристика і класифікація симптомів емоційних порушень.
21. Депресивний синдром. Характеристика, діагностичне значення.
22. Різновиди депресивного синдрому. Особливості проявів, діагностика.
23. Маніакальний синдром. Характеристика, діагностичне значення.
24. Сомато-вегетативні прояви афективних синдромів.
25. Кататонічний синдром. Особливості проявів, діагностичне значення.
26. Відмінності між маніакальним, кататонічним і гебефренічним збудженням.
27. Відмінності між кататонічним, депресивним і психогенним ступором.
28. Систематика порушення потягів. Поняття про імпульсивні потяги.
29. Загальні ознаки порушеної свідомості. Зниження рівня свідомості.
30. Деліріозний синдром. Прояви, види, діагностичне значення.
31. Онейроїдний синдром. Прояви, види, діагностичне значення.
32. Сутінкове (паморочне) потьмарення свідомості. Прояви, види, діагностичне значення.
33. Аментивне затьмарення свідомості. Клінічні прояви, діагностичне значення.
34. Порівняльна характеристика синдромів затьмареної свідомості.
35. Загальна характеристика і класифікація порушень пам'яті.
36. Синдроми органічного ураження головного мозку.
37. Структура і діагностичне значення синдрому Корсакова.
38. Вроджений недорозвиток інтелекту (олігофренія). Ступені, характеристика.

39. Поняття про набуте слабоумство (деменція). Особливості проявів, діагностичне значення.
40. Пароксизмальні розлади. Порівняльна характеристика епілептичного та істеричного нападів.

В. СПЕЦІАЛЬНА ПСИХІАТРІЯ.

41. Загальна характеристика порушень психіки при соматичних захворюваннях.
42. Гострі екзогенні реакції за Бонгофером.
43. Пролонговані (протраговані) психічні розлади при соматичних захворюваннях. Критерії діагностики.
44. Особливості формування психічних розладів при ендокринних захворюваннях.
45. Особливості психопатологічних проявів в гострому періоді черепно-мозкової травми.
46. Психопатологія періоду віддалених наслідків черепно-мозкової травми.
47. Особливості психічних розладів при загальних та мозкових інфекціях.
48. Психічні порушення сифілітичного походження.
49. Прогресивний параліч. Стадії, клінічні прояви, діагностика.
50. Психічні порушення при СНІДі.
51. Особливості психічних порушень при розладах мозкового кровообігу.
52. Епілепсія. Етіопатогенез, класифікація.
53. Види пароксизмальних проявів епілепсії. Диференційна діагностика.
54. Зміни особистості при епілепсії, епілептичне слабоумство.
55. Психічні розлади епілептичного походження.
56. Основні критерії діагностики і диференційної діагностики епілепсії.
57. Хвороби Піка і Альцгеймера, етіопатогенез, клініка.
58. Шизофренія. Загальна характеристика. Теорії етіопатогенезу.
59. Загальні діагностичні критерії шизофренії.
60. Клінічні форми і типи перебігу шизофренії.
61. Шизоафективний і шизотиповий розлади.
62. Диференційна діагностика шизофренії.
63. Афективні психічні розлади. Систематика, етіологія.
64. Біполярний психоз. Теорії етіопатогенезу, клініка.
65. Поняття циклотимії і маскованих депресій. Діагностичні критерії.
66. Поняття про адиктивну поведінку і uzалежнення. Загальні критерії uzалежнення. Види психоактивних речовин.
67. Діагностика ступенів простого алкогольного сп'яніння. Поняття патологічного сп'яніння.
68. Алкоголізм. Визначення, етіопатогенетичні фактори, динаміка.
69. Алкогольний абстинентний синдром. Прояви, діагностичне значення.
70. Алкогольний делірій (біла гарячка).
71. Алкогольні галюцинози та маячні психози.
72. Алкогольна енцефалопатія, Корсаковський алкогольний поліневритичний психоз.
73. Поняття нарко- і токсикоманії. Основні види нарко- і токсикоманій.

74. Особливості опіюдної наркоманії та абстинентного синдрому при ній.
75. Психогенні психічні розлади. Класифікація, етіопатогенез. Діагностичні критерії за К.Ясперсом.
76. Неврози, загальна характеристика. Види неврозів.
77. Афективно-шокові реакції (гострі реакції на стрес) та післятравматичний стресовий розлад.
78. Пролонговані реактивні психози: види, клінічні прояви, діагностичні критерії.
79. Розлади особистості. Загальна характеристика, критерії діагностики, основні види за МКХ-10.
80. Олігофренії і затримки розвитку. Етіологія, клініка, діагностика.

Г. ЛІКУВАННЯ ПСИХІЧНО ХВОРИХ.

81. Невідкладні стани в психіатрії. Тактика лікаря при різних видах психомоторного збудження.
82. Невідкладна лікарська допомога при епілептичному статусі.
83. Невідкладна лікарська допомога при фебрильній кататонії.
84. Невідкладна лікарська допомога при важкому алкогольному отруєнні.
85. Невідкладна лікарська допомога при важкому алкогольному абстинентному синдромі.
86. Невідкладна лікарська допомога при білій гарячці.
87. Встановлення суїцидальної налаштованості хворого і запобігання суїциду.
88. Принципи лікування психічних порушень, види і форми лікувальних впливів.
89. Медикаментозне лікування психічно хворих, види психотропних середників.
90. Нейролептики седуючої дії (великі транквілізатори), показання, основні представники.
91. Нейролептики антипсихотичної дії. Показання, основні представники.
92. Типові ускладнення при нейролептичному лікуванні, їх профілактика та усунення.
93. Антидепресанти, види, основні представники. Побічні дії антидепресивної терапії.
94. Транквілізатори, види, основні представники. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
95. Психостимулятори, основні представники. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
96. Ноотропні препарати. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
97. Нормотиміки. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
98. Антиконвульсанти, основні групи. Показання, особливості призначення та відміни антиконвульсантів.
99. Препарати, до яких можуть формуватись звикання і узалежнення. Способи запобігання узалежненню.
100. Електроконвульсивна та інсуліно-шокова терапія. Показання, протипоказання, методики проведення.

101. Принципи лікування психічних розладів при соматичних захворюваннях.
102. Принципи лікування психічних розладів травматичного походження.
103. Лікування психічних розладів сифілітичного походження.
104. Принципи лікування психічних розладів судинного походження.
105. Принципи лікування інволюційних і старечих психічних розладів.
106. Принципи лікування шизофренії. Поняття купіруючої, курсової і протирецидивної (підтримуючої) медикаментозної терапії.
107. Особливості лікування шизофренії в залежності від клінічної форми і типу перебігу.
108. Принципи лікування біполярного афективного розладу.
109. Принципи і форми лікування епілепсії.
110. Принципи лікування узалежнень та прогнозування ефективності.
111. Етапи лікування алкоголізму, види протиалкогольної терапії.
112. Принципи лікування психогенних психічних розладів, значення психотерапії.
113. Психотерапія. Основні види, показання. Значення психотерапії в лікуванні непсихіатричних захворювань.

17. Перелік питань для підготовки здобувачів освіти до кінцевої атестації.

А. ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ.

1. Особливості організації психіатричної допомоги в Україні та світі на сучасному етапі.
2. Клініко-психопатологічне обстеження психічно хворого. Первинне інтерв'ю.
3. Сучасні лабораторні та інструментальні методи дослідження в психіатрії.
4. Експериментально-психологічне обстеження психічно хворого.
5. Закон України «Про психіатричну допомогу».
6. Правила госпіталізації психічно хворих. Показання до невідкладної госпіталізації.

Б. ЗАГАЛЬНА ПСИХОПАТОЛОГІЯ

1. Історичні етапи розвитку та сучасний стан психіатрії. Синдромологічний і нозологічний підходи в психіатричній діагностиці.
2. Психологія та психопатологія розладів відчуття.
3. Поняття про сенестопатії. Диф. діагностика парестезій та сенестопатій.
4. Фізіологія та психологія сприйняття. Загальна характеристика розладів сприйняття.
5. Ілюзії..
6. Галюцинації. Загальна характеристика, класифікація.
7. Істинні галюцинації та псевдогалюцинації. Порівняльна характеристика, діагностичне значення.

8. Психосенсорні порушення. Синдром дереалізації-деперсоналізації.
9. Синдром галюцинозу. Види, діагностичне значення.
10. Класифікація розладів мислення. Порушення асоціацій і суджень.
11. Порушення мислення за темпом і зв'язністю, види, діагностичне значення.
12. Порівняльна характеристика настирливих, надцінних і маячних ідей.
13. Настирливі (нав'язливі) ідеї. Види, характеристика.
14. Загальна характеристика маячення, класифікація маячення за змістом.
13. Етапи формування маячення. Поняття про первинне і вторинне маячення.
14. Паранояльний синдром. Клінічні прояви, діагностичне значення.
15. Параноїдний синдром. Види, клінічні прояви, діагностичне значення.
16. Поняття психічних автоматизмів. Синдром Кандінського-Клерамбо.
17. Парафренний синдром. Клінічні прояви, діагностичне значення.
18. Поняття про маячноподібні фантазії та індуковане маячення.
19. Порівняльна характеристика маячних синдромів.
20. Загальна характеристика і класифікація симптомів емоційних порушень.
21. Депресивний синдром. Характеристика, діагностичне значення.
22. Різновиди депресивного синдрому. Особливості проявів, діагностика.
23. Маніакальний синдром. Характеристика, діагностичне значення.
24. Сомато-вегетативні прояви афективних синдромів.
25. Кататонічний синдром. Особливості проявів, діагностичне значення.
26. Відмінності між маніакальним, кататонічним і гебефренічним збудженням.
27. Відмінності між кататонічним, депресивним і психогенним ступором.
28. Систематика порушення потягів. Поняття про імпульсивні потяги.
29. Загальні ознаки порушеної свідомості. Зниження рівня свідомості.
30. Деліріозний синдром. Прояви, види, діагностичне значення.
31. Онейроїдний синдром. Прояви, види, діагностичне значення.
32. Сутінкове (паморочне) потьмарення свідомості. Прояви, види, діагностичне значення.
33. Аментивне затьмарення свідомості. Клінічні прояви, діагностичне значення.
34. Порівняльна характеристика синдромів затьмареної свідомості.
35. Загальна характеристика і класифікація порушень пам'яті.
36. Синдроми органічного ураження головного мозку.
37. Структура і діагностичне значення синдрому Корсакова.
38. Вроджений недорозвиток інтелекту (олігофренія). Ступені, характеристика.
39. Поняття про набуте слабоумство (деменція). Особливості проявів, діагностичне значення.
40. Пароксизмальні розлади. Порівняльна характеристика епілептичного та істеричного нападів.

В. СПЕЦІАЛЬНА ПСИХІАТРІЯ).

41. Загальна характеристика порушень психіки при соматичних захворюваннях.
42. Гострі екзогенні реакції за Бонгофером.
43. Пролонговані (протраговані) психічні розлади при соматичних захворюваннях. Критерії діагностики.

44. Особливості формування психічних розладів при ендокринних захворюваннях.
45. Особливості психопатологічних проявів в гострому періоді черепно-мозкової травми.
46. Психопатологія періоду віддалених наслідків черепно-мозкової травми.
47. Особливості психічних розладів при загальних та мозкових інфекціях.
48. Психічні порушення сифілітичного походження.
49. Прогресивний параліч. Стадії, клінічні прояви, діагностика.
50. Психічні порушення при СНІДі.
51. Особливості психічних порушень при розладах мозкового кровообігу.
52. Епілепсія. Етіопатогенез, класифікація.
53. Види пароксизмальних проявів епілепсії. Диференційна діагностика.
54. Зміни особистості при епілепсії, епілептичне слабоумство.
55. Психічні розлади епілептичного походження.
56. Основні критерії діагностики і диференційної діагностики епілепсії.
57. Хвороби Піка і Альцгеймера, етіопатогенез, клініка.
58. Шизофренія. Загальна характеристика. Теорії етіопатогенезу.
59. Загальні діагностичні критерії шизофренії.
60. Клінічні форми і типи перебігу шизофренії.
61. Шизоафективний і шизотиповий розлади.
62. Диференційна діагностика шизофренії.
63. Афективні психічні розлади. Систематика, етіологія.
64. Біполярний психоз. Теорії етіопатогенезу, клініка.
65. Поняття циклотимії і маскованих депресій. Діагностичні критерії.
66. Поняття про адиктивну поведінку і узалежнення. Загальні критерії узалежнення. Види психоактивних речовин.
67. Діагностика ступенів простого алкогольного сп'яніння. Поняття патологічного сп'яніння.
68. Алкоголізм. Визначення, етіопатогенетичні фактори, динаміка.
69. Алкогольний абстинентний синдром. Прояви, діагностичне значення.
70. Алкогольний делірій (біла гарячка).
71. Алкогольні галюцинози та маячні психози.
72. Алкогольна енцефалопатія, Корсаковський алкогольний поліневритичний психоз.
73. Поняття нарко- і токсикоманії. Основні види нарко- і токсикоманій.
74. Особливості опіїдної наркоманії та абстинентного синдрому при ній.
75. Психогенні психічні розлади. Класифікація, етіопатогенез. Діагностичні критерії за К.Ясперсом.
76. Неврози, загальна характеристика. Види неврозів.
77. Афективно-шокові реакції (гострі реакції на стрес) та післятравматичний стресовий розлад.
78. Пролонговані реактивні психози: види, клінічні прояви, діагностичні критерії.
79. Розлади особистості. Загальна характеристика, критерії діагностики, основні види за МКХ-10.
80. Олігофренії і затримки розвитку. Етіологія, клініка, діагностика.

Г. ЛІКУВАННЯ ПСИХІЧНО ХВОРИХ.

81. Невідкладні стани в психіатрії. Тактика лікаря при різних видах психомоторного збудження.
82. Невідкладна лікарська допомога при епілептичному статусі.
83. Невідкладна лікарська допомога при фебрильній кататонії.
84. Невідкладна лікарська допомога при важкому алкогольному отруєнні.
85. Невідкладна лікарська допомога при важкому алкогольному абстинентному синдромі.
86. Невідкладна лікарська допомога при білій гарячці.
87. Встановлення суїцидальної налаштованості хворого і запобігання суїциду.
88. Принципи лікування психічних порушень, види і форми лікувальних впливів.
89. Медикаментозне лікування психічно хворих, види психотропних середників.
90. Нейролептики седуючої дії (великі транквілізатори), показання, основні представники.
91. Нейролептики антипсихотичної дії. Показання, основні представники.
92. Типові ускладнення при нейролептичному лікуванні, їх профілактика та усунення.
93. Антидепресанти, види, основні представники. Побічні дії антидепресивної терапії.
94. Транквілізатори, види, основні представники. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
95. Психостимулятори, основні представники. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
96. Ноотропні препарати. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
97. Нормотиміки. Показання і протипоказання. Побічні ефекти та ускладнення.
98. Антиконвульсанти, основні групи. Показання, особливості призначення та відміни антиконвульсантів.
99. Препарати, до яких можуть формуватись звикання і узалежнення. Способи запобігання узалежненню.
100. Електроконвульсивна та інсуліно-шокова терапія. Показання, протипоказання, методики проведення.
101. Принципи лікування психічних розладів при соматичних захворюваннях.
102. Принципи лікування психічних розладів травматичного походження.
103. Лікування психічних розладів сифілітичного походження.
104. Принципи лікування психічних розладів судинного походження.
105. Принципи лікування інволюційних і старечих психічних розладів.
106. Принципи лікування шизофренії. Поняття купіруючої, курсової і протирецидивної (підтримуючої) медикаментозної терапії.
107. Особливості лікування шизофренії в залежності від клінічної форми і типу перебігу.
108. Принципи лікування біполярного афективного розладу.
109. Принципи і форми лікування епілепсії.

110. Принципи лікування uzалежнень та прогнозування ефективності.
111. Етапи лікування алкоголізму, види протиалкогольної терапії.
112. Принципи лікування психогенних психічних розладів, значення психотерапії.
113. Психотерапія. Основні види, показання. Значення психотерапії в лікуванні непсихіатричних захворювань.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254.
2. Стаття 10 Закону України «Про вищу освіту».
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01 жовтня 2019 р. №1254).
4. Директива 2005/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 7 вересня 2005 р. «Про визнання професійної кваліфікації» зі змінами, внесеними Директивою 2013/55/ЄС.
5. Положення Хартії навчання медичних фахівців у Європейській спільноті, прийнятої у 1994 р. Європейською спілкою медичних фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Основи законодавства про охорону здоров'я <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Global Burden of Disease Study. Global health data exchange. Washington (DC): Institute for Health Metrics and Evaluation; 2016. Accessed April 24, 2021. <http://ghdx.healthdata.org/gbd-results-tool>
3. Data and resources: prevalence of mental health. In: Health topics. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018. Accessed April 24, 2021. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases/mentalhealth/data-and-statistics>
4. Global Health Observatory data repository. Geneva: World Health Organization; 2017. Accessed October 28, 2021. <http://apps.who.int/gho/data/node.home>
5. Cohen A. Addressing comorbidity between mental disorders and major noncommunicable diseases. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2017. Accessed October 28, 2021.

<https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/addressing-comorbidity-between-mental-disorders-and-major-noncommunicable-diseases-2017>

6. World Health Organization. Global Tuberculosis Report 2019. WHO; 2019.
7. Doherty AM, Kelly J, McDonald C, O'Dwyer AM, Keane J, Cooney J. A review of the interplay between tuberculosis and mental health. *Gen Hosp Psychiatry*. 2013;35(4):398-406. doi:10.1016/j.genhosppsych.2013.03.018
8. Uthman OA, Magidson JF, Safren SA, Nachege JB. Depression and adherence to antiretroviral therapy in low-, middle- and high-income countries: a systematic review and meta-analysis. *Curr HIV/AIDS Rep*. 2014;11(3):291-307. doi:10.1007/s11904-014-0220-1
9. International Advisory Group for the Revision of ICD-10 Mental and Behavioural Disorders. A conceptual framework for the revision of the ICD-10 classification of mental and behavioural disorders. *World Psychiatry*. 2011;10(2):86-92. doi:10.1002/j.2051-5545.2011.tb00022.x
10. Reed GM, Mendonca Correia J, Esparza P, et al. The WPA-WHO Global Survey of Psychiatrists' Attitudes Towards Mental Disorders Classification. *World Psychiatry*. 2011;10(2):118-131. doi:10.1002/j.2051-5545.2011.tb00034.x
11. Clark LA, Cuthbert B, Lewis-Fernandez R, et al. Three Approaches to Understanding and Classifying Mental Disorder: ICD-11, DSM-5, and the National Institute of Mental Health's Research Domain Criteria (RDoC). *Psychol Sci Public Interest*. 2017;18(2):72-145. doi:10.1177/1529100617727266
12. Reed GM, First MB, Kogan CS, et al. Innovations and changes in the ICD-11 classification of mental, behavioural and neurodevelopmental disorders. *World Psychiatry*. 2019;18(1):3-19. doi:10.1002/wps.20611
13. First MB, Reed GM, Hyman SE, Saxena S. The development of the ICD-11 Clinical Descriptions and Diagnostic Guidelines for Mental and Behavioural Disorders. *World Psychiatry*. 2015;14(1):82-90. doi:10.1002/wps.20189
14. Parnas J, Sass LA, Zahavi D. Recent developments in philosophy of psychopathology. *Curr Opin Psychiatry*. 2008;21(6):578-584. doi:10.1097/yco.0b013e32830e4610
15. Potter NN. Recent developments in philosophy of mind and psychopathology. *Curr Opin Psychiatry*. 2010;23(6):542-545. doi:10.1097/YCO.0b013e32833d41ed15.
16. Reed GM, Drescher J, Krueger RB, et al. Disorders related to sexuality and gender identity in the ICD-11: revising the ICD-10 classification based on current scientific evidence, best clinical practices, and human rights considerations. *World Psychiatry*. 2016;15(3):205-221. doi:10.1002/wps.20354
17. Kleinman A. *Rethinking psychiatry: from cultural category to personal experience*. Free Press; 1991.
18. Littlewood R. Psychiatry's Culture. *International Journal of Social Psychiatry*. 2016;42(4):245-268. doi:10.1177/002076409604200402

19. Sadler J. Values in psychiatric diagnosis and classification. In: Fulford KW, Davies M, Gipps R, et al. The Oxford handbook of philosophy and psychiatry. Oxford University Press; 2013
20. American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (Fifth ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Publishing. pp. 5–25. ISBN 978-0-89042-555-8.
21. Kaplan & Sadock's Synopsis Of Psychiatry. Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry; 11th ed. Wolters Kluwer. 2015
22. Schatzberg AF, DeBattista C. Manual of Clinical Psychopharmacology. 8th ed. Washington DC: American Psychiatric Publishing Inc; 2015
23. Stahl SM. Essential Psychopharmacology. Neuroscientific basis and Practical Applications. 3rd edn. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2008
24. Stahl SM. Essential Psychopharmacology: The Prescriber's Guide. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2009
26. Діагностика и введення біполярного афективного розладу. «Нейро News: психоневрологія і нейропсихіатрія». Збірник клінічних Рекомендацій 2015 р. <http://neuronews.com.ua/page/sbornik-klinicheskikhrekomendacij-2015>
27. Психіатрія (під ред. В.М. Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка).- Харків: Оберіг, 2013. – 1164 с.
28. Психіатрія. Збірник тестових завдань. Навчально – методичний посібник. анд., докт. Мед. наук Г.Я. Пилягіна, доцент, анд.. Мед. наук Т.О. Гончар, асистент, анд.. Мед. наук А.Г. Бондарчук, асистент О.В. Зубатюк, асистент Ю.Я. Челядин
- 29..Нові клінічні протоколи: Психіатрія. Київ. Професійні видання, 2020– 265 с.
- 30.Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці. М. Марута, Г. Кожина. Київ: Медицина, 2019. – 344 с .
- 31.Психіатрія та наркологія А.М. Скрипніков та ін. Київ: Медицина, 2021. – 224с.
- 32.Психіатрія і наркологія В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський. – Київ: Медицина., 2020. – 512 с.

Допоміжна література:

1. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика // Киев: «Здоров'я», 1986, - 280 с.
2. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. - Киев: Наукова думка, 1989. - С.104-105, 122с.
3. Гельдер М., Гет Д., Мейо Р. Оксфордское руководство по психиатрии – Киев: Сфера – 1997 – т. 1– 164 с.

4. Гельдер М., Гет Д., Мейо Р. Оксфордское руководство по психиатрии – Киев: Сфера – 1997 – т. 2– 175 с.
5. Голдберг Д., Хаксли П. Распространенные психические расстройства. – К.: Сфера, 1999. – С. 154-160.
6. Єрмолаєва М. В.. Психологія розвитку: Методичний посібник для студентів заочної та дистанційної форм навчання, 2003 // режим доступу: <http://medbib.in.ua/psihologiya-razvitiya-metodicheskoe-posobie.html>
7. Клінічна суїцидологія (за ред.. Л.М. Юр'євої, Н.О. Марути, І.В. Лінського). - Харків, Видавець Строков Д.В., 2020. – 302 с.
8. Критерії діагностики та принципи лікування розладів психіки. Клінічний посібник / 29. Підкоритов В.С., Букреєв В.І., Кузьмінов В.М. та ін. – Харків: Фоліо, 2001. – С.71-80.
9. Марута Н.А. Эмоциональные нарушения при невротических расстройствах: Монография. — Харьков: РИФ «Арсис ЛТД», 2000. — 159 с.
10. Медична психологія: в 2 х томах. Загальна медична психологія (ред. Г.Я. Пилягіна) Вінниця: Нова книга, 2020. – Т.1. – 288 с.
11. Медична психологія: в 2 х томах. Загальна медична психологія (ред. Г.Я. Пилягіна) Вінниця: Нова книга, 2020. – Т.2. – 496 с.
12. Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: Підручник / За ред. І.С. Зозулі. Розділ: Невідкладна допомога в психіатрії. Кузнецов В.М.— К.: ВСВ "Медицина", 2012. — 728 с., пал. тв.
13. Москаленко В.Ф., Горбань Є.М., Табачников С.І. Роль і місце соціальної психіатрії у сучасному суспільстві // Український вісник психоневрології. — 2002. — Т. 10, вип. 1. — С. 9–12.
14. Сучасні проблеми суїцидології (за ред. П.В. Волошина, Н.О. Марути) Харків, Видавець Строков Д.В., 2017 – 288с.
15. Тести з психіатрії / Кузнецов В.М., Коротоножкін В.Г., Олійник А.В., Насінник О.А., Уралова Л.Т., Бондарчук А.Г., Костюченко С.І., Белов О.Б., Шейко М.В. К., 2009. — 234 с.
16. Бенджамин С., Голдберг Д., Крид Ф. Психиатрия в медицинской практике – Киев.: Сфера – 1999 – 179 с.
17. Гавенко В.Л., Бітенський В.С., Влох І.Й., Абрамов В. А. та ін. Психіатрія і наркологія [Підручник]. «Здоров'я», Київ, 2009. 512 с.
18. Гельдер М., Гет Д., Мейо Р. Оксфордское руководство по психиатрии – Киев: Сфера – 1997 – т. 1– 164 с.
19. Гельдер М., Гет Д., Мейо Р. Оксфордское руководство по психиатрии – Киев: Сфера – 1997 – т. 2– 175 с.
20. Кожина Г.М., Мішієв В.Д. Дитяча психіатрія. – К.: Медицина, 2014. – 376 с.
21. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.:Здоров'я, 1993. – 344 с.

- Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: Підручник / За ред. І.С. Зозулі. Розділ: Невідкладна допомога в психіатрії. 22. Кузнецов В.М.— К.: ВСВ "Медицина", 2012. — 728 с., пал. тв.
- Напреєнко О. К., Винник М. І., Влох І. Й., Голубков О. З., та ін. Психіатрія і наркологія: підручник. ВСВ «Медицина». Київ, 2011. 528 с.
23. Погорелов І. І., Манаєнкова О. Д. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ І—ІІІ р. а.). – К.: Медицина, 2018. – 422 с.
24. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник / А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник. — 2-е видання. – К.: «Медицина», 2021. – 224 с.
25. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва та ін.. - К.: «Медицина», 2019. – 344 с.
26. Психіатрія. Збірник тестових завдань. Навчально – методичний посібник. проф., докт. мед. наук Г.Я. Пилягіна, доцент, канд. мед. наук Т.О. Гончар, асистент, канд. мед. наук А.Г. Бондарчук, асистент О.В. Зубатюк, <https://drive.google.com/file/d/0B5eFD4XXvyN8ekI4U19BTVFaeU0/view>
27. Психіатрія/ під ред. В. М. Козідубової, В. М. Кузнецова, В.А. Вербенко, Л. М. Юр'євої, О. О. Фільца, І. О. Бабюка.. – Харків: Оберіг, 2013 р. 1164 с.
28. Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Боднар Л.А., Сонник Г.Т. Психіатрія та наркологія. – К.: Медицина, 2019. – 224 с.
29. Сонник Г.Т., Напреєнко О.К., Скрипніков А.М. Психіатрія : підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих мед. навч. закладів III – IV рівнів акредитації / Г. Т. Сонник, О.К. Напреєнко, А.М. Скрипніков. – К. Здоров'я, 2006. – 432 с.
30. Тести з психіатрії / Кузнецов В.М., Коротоножкін В.Г., Олійник А.В., Насінник О.А., Уралова Л.Т., Бондарчук А.Г., Костюченко С.І., Белов О.Б., Шейко М.В. К., 2009. — 234 с.
31. Ургентна психіатрія (клініка, психодіагностика, терапія невідкладних станів). / Дзюб Г. К., Кузнецов В. М., Нестерчук Н. В. / К., 2010. — 190 с.
32. Чабан О. С., Хаустова О. О., Омелянович В. Ю. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. – К.: Медкнига, 2019. – 172 с.
33. Чабан О. С., Хаустова О. О., Нестерович Я. М. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. – К.: Медкнига, 2010. – 132 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / [American Medical Association](http://www.American Medical Association)
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація

8. <https://ua.inpn.com.ua/> - Інститут неврології, психіатрії та наркології

9. <https://ipsycho.knu.ua/> - Інститут психіатрії КНУ ім. Т. Шевченка
November 4, 2021.

10. <https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-psyhiatriyi-i-psyhoterapiyi-fpdo/> —

Офіційна сторінка кафедри психіатрії і психотерапії факультету

післядипломної освіти Львівського національного медичного університету

імені Данила Галицького; містить посилання на матеріали лекцій, практичних, семінарських занять та самостійної роботи.

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=N-2dpOwAAAAJ>